

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem z dnia 25 lipca 2014 roku, Przewodniczący XI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi, ustalił wartość przedmiotu sporu na kwotę 139.992 złote i ustalił wysokość opłaty od pozwu na kwotę 6,700 złotych.

W uzasadnieniu swego stanowiska podniósł, iż w pozwie z dnia 18 lipca 2014 roku skierowanym przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej „Osiedle (...)” w Ł. powódka M. W. wniosła o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za nieuzasadnione, a w przypadku rozwiązania umowy o przywrócenie do pracy. Wartość przedmiotu sporu określiła na kwotę 34.998 zł, co stanowi trzykrotność kwoty 11.666 zł. Z treści załączonego do pozwu pisma wynikało, iż miesięczne wynagrodzenie powódki wynosi 11.666 zł.

Mając na uwadze treść art.23¹ k.p.c. Sąd podniósł w sprawach o roszczenia pracowników dotyczące nawiązania, istnienia lub rozwiązania stosunku pracy wartość przedmiotu sporu stanowi, przy umowach na czas określony - suma wynagrodzenia za pracę za okres sporny, lecz nie więcej niż za rok, a przy umowach na czas nieokreślony - za okres jednego roku. Wobec tego wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wynosi 139.992 zł. Powódka błędnie określiła wartość przedmiotu sporu na kwotę odpowiadającą wysokości wynagrodzenia za okres trzech miesięcy. Wobec powyższego na podstawie art.25§1 k.p.c. należało dokonać sprawdzenia wartości przedmiotu sporu.

Sąd wskazał też, iż stosownie do treści art.3 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 roku, nr 90, poz.594 ze zm.) opłacie podlega pismo, jeżeli przepis ustawy przewiduje jej pobranie. Opłacie podlega w szczególności pozew (art.3 ust.2 punkt 1 ww. ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Opłatę stosunkową od pozwu pobiera się w sprawach o prawa majątkowe i wynosi ona 5% wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 100.000 złotych. Końcówkę opłaty zaokrągla się w górę do pełnego złotego. (art.13 w zw. z art.21 ww. ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Pracownik wnoszący powództwo do sądu pracy nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych (art.96 ust.1 punkt 4 ww. ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Zwolnienie pracownika od kosztów sądowych jest tylko częściowe, bowiem zgodnie z brzmieniem art.35 ust.1 zdanie 2 ww. ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, w sprawach z zakresu prawa pracy, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50.000 złotych, pobiera się od wszystkich podlegających opłacie pism procesowych opłatę stosunkową, którą oblicza się na podstawie art.13 w zw. z art.21 ww. ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wyniosła 139.992 zł, Sąd Rejonowy uznał zatem, iż pozew podlega opłacie stosunkowej w kwocie 6,700 zł, co stanowi 5% wartości przedmiotu sporu (5% x 139.992 zł).

Powyższe orzeczenie zaskarżył pełnomocnik powódki, wnosząc o jego uchylenie i przyjęcie, iż pozew jest wolny od opłaty sądowej.

W uzasadnieniu swego stanowiska skarżący podniósł, iż pismem z dnia 29 lipca 2014 r. zmodyfikował powództwo wnosząc w miejsce pierwotnie zgłoszonego przez powódkę roszczenia o przywrócenie do pracy, żądanie zasądzenia na rzecz powódki odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę, w kwocie 34.988 zł. Pełnomocnik powódki nie modyfikował przy tym wartości przedmiotu sporu, bo ta już wcześniej opiewała na kwotę 34.988 zł.

Mając na uwadze:

- wskazanie przez powódkę w pozwie wartości przedmiotu sporu w kwocie 34.988 zł,

- dokonaną w dniu 29 lipca modyfikację powództwa przez dostosowanie dochodzonego przez powódkę roszczenia do wskazanej w pozwie wartości przedmiotu sporu,

- niemożność dalszych modyfikacji powództwa polegających na ponownym żądaniu przez powódkę przywrócenia do pracy,

- dokonanie modyfikacji powództwa przed doręczeniem pozwanemu odpisu pozwu, a co za tym idzie brak negatywnych skutków procesowych dla pozwanego w postaci innej (wyższej) wartości przedmiotu sporu niż istniejąca w dacie doręczenia odpisu pozwu,

skarżący wniósł o ustalenie, iż wartość przedmiotu sporu wynosi 34,988 zł, oraz że tym samym pozew jest wolny na podstawie art. 35 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych od opłaty sądowej.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

- zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 23¹ kpc w sprawach o roszczenia pracowników dotyczące nawiązania, istnienia lub rozwiązania stosunku pracy wartość przedmiotu sporu stanowi, przy umowach na czas określony - suma wynagrodzenia za pracę za okres sporny, lecz nie więcej niż za rok, a przy umowach na czas nieokreślony - za okres jednego roku.

W myśl art. 25. § 1 kpc. sąd może na posiedzeniu niejawnym sprawdzić wartość przedmiotu sporu oznaczoną przez powoda i zarządzić w tym celu dochodzenie.

Postanowienie sądu określające wartość przedmiotu sporu, jako niekończące postępowania w sprawie i niewymienione w art. 394 § 1 kpc, nie jest zaskarżalne zażaleniem.

Natomiast zgodne z powołanym wyżej przepisem niewątpliwie kontroli instancyjnej podlega orzeczenie w przedmiocie określenia wymiaru opłaty w tym opłaty od pozwu (art. 394 § 1 pkt 9 kpc).

Jak słusznie podniósł Sąd I instancji stosownie do treści art.3 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 roku, nr 90, poz.594 ze zm.) opłacie podlega pismo, jeżeli przepis ustawy przewiduje jej pobranie. Opłacie podlega w szczególności pozew (art.3 ust.2 punkt 1 ww. ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Opłatę stosunkową od pozwu pobiera się w sprawach o prawa majątkowe i wynosi ona 5% wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 100.000 złotych. (art.13 w zw. z art.21 ww. ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Na gruncie rozpoznawanej sprawy w związku z tym, iż powódka w pozwie dochodziła „uznania wypowiedzenia umowy o pracę za nieuzasadnione, a w przypadku rozwiązania umowy przywrócenia do pracy”, niewątpliwie wartość przedmiotu sporu winna odpowiadać sumie wynagrodzenia za okres roku, nie zaś wartości wynagrodzenia za okres tylko trzech miesięcy. Tym samym stwierdzenie Sądu, iż pozew w sprawie z uwagi na wartość przedmiotu sporu wynoszącą 139.992 zł podlegał opłacie stosunkowej, w kwocie 6,700 zł, (5% x 139.992 zł) było ze wszechmiar prawidłowe.

Nieistotnym jest przy tym, iż pełnomocnik powódki w dniu 29 lipca 2014 r. (już po wydaniu zaskarżonego orzeczenia a jeszcze co sam podkreśla przed doręczeniem odpisu pozwu pozwanemu) zmodyfikował powództwo wnosząc w miejsce pierwotnie zgłoszonego przez powódkę roszczenia o przywrócenie do pracy, żądanie zasądzenia odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie powódce umowy o pracę, w kwocie 34.988 zł.

Wskazać należy, iż w myśl stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale z dnia 5 maja 2009 r. (I PZP 1/09, OSNP 2009 r. nr 23-24 poz. 304), do którego przychyła się także Sąd Okręgowy, zmiana powództwa po rozpoczęciu rozprawy przed sądem pierwszej instancji polegająca na wystąpieniu przez powoda-pracownika z nowym roszczeniem o zasądzenie odszkodowania na podstawie art. 45 § 1 kp zamiast pierwotnego roszczenia o przywrócenie do pracy

(art. 193 § 3 kpc), bez zezwolenia pozwanego pracodawcy i bez zrzeczenia się roszczenia, stanowi zmianę przedmiotu sporu i jego wartości.

Niemniej jednak ze względu na powyższe brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, iż modyfikacja powództwa z roszczenia o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne na żądanie zapłaty stosownego odszkodowania (do której pracownik bezsprzecznie jest uprawniony) już po złożeniu pozwu w Sądzie, a jeszcze przed upływem terminu wymaganego do uiszczenia wymaganej opłaty stosunkowej i tym samym przed doręczeniem odpisu pozwu pozwanemu sprawia, że w stosunku do pracownika znajduje zastosowanie zwolnienie określone w art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Wskazać należy, że pozew, jako pierwsze pismo procesowe strony wszczynająca proces. Aby doszło do skutecznego dokonania tej czynności, pozew musi spełnić szereg wymogów formalnych w tym być także prawidłowo opłacony. W konsekwencji powyższego, aby mogło dojść do skutecznej zmiany powództwa pociągającej za sobą także zmianę przedmiotu sporu i jego wartości, która winna być uwzględniona przez Sąd w dalszym toku procesu, od chwili jej dokonania, koniecznym jest dopełnienie wszystkich formalności wymaganych na dzień złożenia pozwu – wystąpienia z pierwotnym żądaniem. Innymi słowy, aby zmiana powództwa wpływająca na wartość przedmiotu sporu oddziaływała na rodzaj i wysokość opłat należnych w sprawach z zakresu prawa pracy pozew musi być skuteczny.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy, pełnomocnik powódki zmodyfikował pozew po ustaleniu wartości przedmiotu sporu przez Sąd i oszacowaniu należnej w sprawie opłaty a jeszcze przed upływem terminu do wniesienia opłaty stosunkowej od pozwu wymaganej w związku z wartością pierwotnie zgłoszonego w pozwie roszczenia. Wskazana zmiana przedmiotowa powództwa wobec braku dopełnienia wszystkich rygorów związanych z prawidłowym wniesieniem pozwu nie jest skuteczna. Nie może oddziaływać na wartość przedmiotu sporu zanim pozew nie zostanie uznany za formalnie poprawnie wniesiony. W związku z tym uznać należy iż nie może oddziaływać na wysokość opłaty od pozwu. Ta zaś w stanie faktycznym i prawnym obowiązującym na dzień wniesienia pozwu uwzględniającym zgłoszone przez powódkę roszczenia i ich wartość została prawidłowo przez Sąd Rejonowy określona.

Z tych też względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398 k.p.c. oddalił zażalenie jako bezzasadne.

Przewodniczący: Sędziowie:

Z./odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powódki.